

SZABOLCS

TÁRSADALMI HETI LAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 8 korona. Egyes szám ára 16 fillér.
Tanulóknak és jegyzőknek 4 korona.

Felelős szerkesztő:

SZALAY BÉLA.

Megjelenik minden szombaton.

Hirdetések □-centimétere 5 fillér; többszöri közlésnél árengedmény.

Ünnepi beszéd.*

Mándokon a Rákóczi-requiemben mondotta
Dömötör György kisvárdai plébános.

Testvéreim! Fiai, leányai édes anyánknak, a magyar hazának, kik ünnepelni buzgó szívvvel ma idejöttetek, legyetek üdvözölve!

Testvér szózáttal testvér kebleket dobogtatok meg e szent ravatalnál, mely alkotmányos szabadságunk dicső vértanujának, II. Rákóczi Ferencnek emléket idézi fel előttünk e szívünkbe irt kegyeletes emlékűnnepen.

Mielőtt azonban a haza nagy szentjéről szólanék, körül hordozom szememet itt közöttetek s keresem gróf Forgách Lászlót, e hazafias ünnepnek szerzőjét, Forgách Simon kardjának utolsó birtokosát és nem találom őt. Néma döbbenésbe ejt a tudat, hogy elragadta közülünk a halál angyala. Megcsuklik ajkamon a szó, midőn kevéves nevét akarom kiejteni. Óh, mert tudom, hogy nincsen

* Gróf Forgách László alapítványt tett Rákóczi hazahozatalának évenkénti kegyeletes megünneplésére. Egyedüli ez egész Szabolcsvármegyében. (Szerk).

itt élet, mióta Elza-liget dombja gyászos sirhalommá változott. Azóta itt minden enyhe szellő egy-egy bus sóhajtás. Minden lehulló harmat egy-egy könnycsordulás. Minden szó, minden beszéd egy-egy megható könnyörgés. S minden szem homokja az elárvult vidéknek egy-egy fájó emléke a multnak. S ahol eddig illatos szárnyakon a vidám kikelet enyeltett s ahol virágtakadó játszi napsugár ragyogott, ott most siró őszben, bus avasban fájdalom lakozik s az enyhe szellő későn és korán megtört szívű özvegyi fátyolát lengeti szüntelen.

Ma megmozdul e sir s kigyul felette a hazafiság szent szövéténeke s ide világít egyik ravatalhoz, hogy lángra gyujtsa szívünkben a hazaszeretet szent tüzét, hogy ettől fellángolva csodáljuk a nagy vezérlő fejedelmet s úgy kövessük őt.

Testvéreim! Sok hőse, sok vértanuja volt már a magyar nemzetnek; hiszen nincs egy talpalatnyi földje sem széles e hazának, melyet a hősök, a vértanuk kiomló vére, könnye ne áztatott volna; de nem volt oly hőse, oly vértanuja még egy sem, mint a nemes

vezérlő fejedelem, kinek tragikus sorsa, keserű megpróbáltatásai, egyéniségének varázsa, eszményi jelleme oly eltörülhetetlen nyomot hagytak volna a nemzet szívében.

Gyönyörű hőstettek koszorúzzák a nemzet történetét. Sokan vívtak meg érte nagy csatákat. De oly fenséges küzdelmet egy hős sem fejtett ki, mint II. Rákóczy Ferenc, aki százmilliónyi vagyont, családjá boldogságát, gyermekeinek jövőjét, szóval mindenét áldozta a hazáért.

Óh mi is volt e név, hogy hallattára ma is egy ország szive feldobog! Mi volt e név, hogy szózatára ezrek támadtak védeni a szent szabadságot! Rákóczi — ez a név ma is talizmánunk, vezérlő csillagunk, erőnk, várunk, hitünk, reményünk s mig e földnek egy magyarja lesz, e név előtte mindig szent marad. E nagy nevet hallom megcsendülni zengő dalban a lantok hurjain. Látom a nagy, nemes vezérlő fejedelmet, amint kibontja a Szűz Máriás lobogót, melyre az van felírva: Istenért és szabadságért. Látom őt sinylődni a börtön fenekén, amelyből nagyapját vitte vérpadra a bakó. Látom

Vágy.

*Kis ablakos szülőházam!
Hej! csak oda vágyom.
Nincsen olyan palotája
Másnak a világon . . .*

*Nem ismerni senkit, semmit,
Csak egy kicsiny falut,
Ahol bennem minden eszme,
Minden érzés aludt!*

*Nem látni most, csak egy darab
Kékellő szép eget.
S nem félni, hogy lépten-nyomon
Bősz vihar fenyeget.*

*Ára vágyom, arra kérem
Már csak az Istent:
Még nekem szánt, adja másnak,
Mely velem meg feledtessen mindent.*

JULIUS.

JULIANUS.

— Történeti elbeszélés. —

V.

Gregorius háza.

Julianus átalvetős köpenyegű bölcseledek terve sikerült. Mit Hekébolosz, Nevita és Oribasius hol a csillagokból, hol az állatok beleiből a fiatal hercegnek annyiszor megjövendöltek, tényleg bekövetkezett. Julianust császárrá kiáltatták ki a megvesztegetett és fellázított katonaság által. Csak az volt a baj, hogy Julianuson kívül másik Augustus is volt, kitől Julianus jobban félt, mint amennyire gyűlölte. Gyűlölte, mert egész rokonságának hóhérát látta benne. A gyűlölet vakmerővé tette, de egyuttal azt sugalta neki, hogy tervének kivitelében ravasz, csúszó-mászó maradjon továbbra is, mint a kígyó. Lángeszű képmutató volt. Nem csoda. Szerepét már tizenhétéves korától kezdve tanulta a világholondítás legnagyobb mestereitől. Pogány bölcselek pogánynak nevelték már tizenhétéves korától, mégis kereszténynek hitték még császár korában is. Csak a szajnaparti palota titkos, jól lefüggönyözött terme volt pogány áldo-

zatának tanuja. A császárválasztás után még mindig szüksége volt a kereszténységre, hogy nagyobbára keresztény katonái harcba kövessék Constantius császár ellen. Katonái követték is. Megindult hadával és háromkirályok napján már buzgó imába merülve térdelt Krisztus oltára előtt Vienne valamelyik templomában. Ez a jelenet a legtalálóbb illusztráció lehetne Julianus könyvének azon lapjához, hol ezeket írja: „A haláltól való félelemben ne habozz csúszó-mászóvá lenni! Ezt a nézetemet, mely nekem megszerezte a biztonságot, — nemcsak a legjobbnak tartom, hanem méltónak is eszes emberhez; ezt helyben hagyták magok az Istenek is. Szavok után indultam és nem sok idő kellett, hogy viseljem a caesari méltóságot és palástot.”

Julianus igazán tudott csúszó-mászó lenni. Sőt a gyűlölet ennél is többre képesítette . . .

*

Konstantinápoly, a császár-város egyik igénytelen külsejű házában lakott történetünk idejében egy különös tudomány, szent életű férfiú: Gregorius. Lépünk e szent férfiú egyszerű, de kedves kis hajlékába, melyben a butorok drága pompázásának hiányát elfeledtetni velünk az ősi erkölcsök ragyogása.

Fiu-ingek, alsónadrágok, háló-
ingek, kötött harisnyák, eső-
ernyők, kefeáruk, zsebkendők.

Világhírű

„LICHTMAN“ és „TIP-TIP“

cipők egyedüli elárusító telepe

Eisler Károly utóda

cégnél Nyiregyháza.

Telefon 114.

Telefon 114.

a bátor Lehmann Godofréd kapitányt, aki élete árán kiment a börtönéből. Látom az ónodi országgyűlést, a szerencsétlen trencsényi ütközetet, látom a majthényi sikon a lerakott kuruc fegyvereket. Halom a nemzet hangos zokogását, mellyel kíséri a bujdosó fejedelmet, elkíséri a Marmora tenger ciprusoktól övezett partjaira, ahol megkezdődik számkivetésének nagy kálváriáját! A Gondviselés, kibehite soha meg nem ingott, Rodostót jelölte ki számkivetése helyéül. Itt élt többi hontalan bajtársaival, keseregve a hon állapotján. Végre 1735. április 8-án elérkezett bujdosásának utolsó stációjához, mikor szabadságszerető lelkét visszaadta nagy Istenének, előbb látva meg a mennyországot, mint Magyarországot. Nagypénteken halt meg, az Úr halála napján, hogy az Isten megszentelje halálának áldozatát annak érdemével, ki az egész világért halt meg a kereszttán.

A magyar nép nem feledte el egyhamar jogainak hős védelmezőjét. Ámde új nemzedék lépett a kidőlt helyébe. A mely nem értette meg többé a Rákóczi felkelés fenséges eszméjét s megvalósíthatatlan ábrándnak tartotta csupán. A Mária Terézia fényes udvarában élő nemességnek már nem a független Magyarország volt az ideálja, hanem az önteláldozó királyhűség. Az abszolutizmus korszakában azonban újra ébredni kezd a magyarság s a Rákóczi neve az, melylyel fölrázzák álmából a tespedő magyart.

Költők lantjain hangzik fel újra Rákóczi szent neve. Bus fohászok szállnak messze-messze a tengerparti sirhoz, melyben a magyar szabadságnak utolsó szent harcosa nyugszik, akinek már neve is feledésbe ment itthon nagy Magyarországon. De változnak az idők. Új erőre

kap a hazafiság s kétszázados ünnepét a nagy fejedelemnek már buzgó szívvel ünnepli a magyar. Majd ismét újabb fordulat áll be. A koronás király kimond egy szót, melynél bölcsőbb szó még nem hangzott el királynak ajkáról, kimondá, hogy haza hozhatjuk meg nem koronázott királyunkat, a szabadságnak magyar anyja szülte királyát. És visszatért Rákóczi! Mint visszatérnek a fényes csillagok, az üstökösök új fényvel ragyogva be az egész világot. A hontalan visszatér honába, visszatért a magyar nemzet szívébe, ahol örökre helyet biztosított magának, mint az önzetlen hazaszeretletnek és tántoríthatatlan elhűségnek magasztos eszményképe.

És mi most itt állunk a ravatalnál és egyek vagyunk, midőn az ő dicső emlékének kegyelettel adózunk. Egy gondolattal jártuk be a multak emlékeit. Egy azon fájó szívvel keseregtünk az elbukott szent szabadság romjain. S most egy szívvel egy lélekkel rebegjük el Rákóczi imáját: „Felséges nagy Isten! Ne hagyj elpusztulni a magyarok hazáját, ne hagyj elveszni a magyar nemzetet, ne hagyj elbukni szent szabadságát. S bárki törne ránk, add, hogy összetett fegyverünk hatalmának ellent ne állhasson soha senki sem! S ha kell, mindnyájan ott legyünk! Az Isten úgy segítjen!”

És te nemes jó gróf ez ünnep szerzője nyugodjál.

Mig Mándok meglesz áldja kihűlt szívedet.

Dömötör György,
kisvárdai plébános.

Kérjük vidéki előfizetőinket, kik a lapot nem kapják rendszeresen, reklamálják meg a posta útján. Helyi előfizetőink pedig jelentsék a kiadóhivatalban: Bethlen-utca 12.

Olajbarna antik díófa asztalnál három férfi ül.

— Igaz lenne mindez, jó öcsém? szölt az asztal felső részén ülő házigazda, Gregorius, kinek komoly arcáról első tekintetű föl lehet ismerni a ragyogó erkölcs és szigorú önfegyelmű emberét.

— Bár ne úgy lenne, édes bátyám — felelt a balján ülő sugártermetű katona: Caesarius, Gregoriusnak öccse, ki huszonhét éves korában már leghíresebb orvosa volt a birodalomnak s így Constantius udvari orvosa lett. — Ugy van bizony. Eusebia tönkretette balkezével, mit jobb keze művelt. Örző angyalul adta Helenát Julianus mellé s aztán mégis ő maga ölte meg az örző angyalt. Rettenetes dolog, de való igaz, hogy megölette Helena első gyermekét, aztán midőn megtudta, hogy ismét áldott, Rómába hívta, hol a pénzen minden gonoszságra kapható Orbasius által, ki magát pedig Julianus leghívebb emberének mutatta, meg akarta fosztani Helenát szíve második gyümölcsétől is, de a mérge magát Helenát is sirba vitte. Eusebia ekkor ezt a gazembert föl akarta köttetni, de ez ügyesen megszökött, Julianusnál újra behizelegte magát és ő maga árulta el a gaztettet Julianusnak, természetesen mindent Eusebiára kenve s az önmaga bérenc

gyilkos voltáról bölcshez méltó, alávaló kép-mutatással hallgatva. Julianusnak nem kellett több. Császárként kiáltotta ki magát, és megindult seregével a császár ellen. Színelég még kereszténynek mutatja magát, de belsejében már rég megutálta a keresztény vallást, mely olyan szörnyetegek képében mutatkozik csak az ő szemében, minők Constantius és Eusebia. Pogány bizony ő szívből, lélekből. Seregétől tódulnak udvarába az ingyenélő, átalvatos köpönyegben különködő, piszkos szakállu filozofusok, a kik igazi bolondot csinálnak Julianusból. Birkák és baglyok beieiből prófétának neki nagy jövőt és egészen beleverik a fejébe, hogy ő az Istennek kiválasztott kegyeltje, ki hivatta van új életre kelteni a pogány vallást.

— Ugyan mondd, Caesarius, lehetséges lenne, hogy Julianus az istenekben hinne? Hiszen az istenekben ma már csak a számhájasárok és higvelejtők hisznek? Julianust mindig nagyeszű ember hírében hallottam! — szölt a társaság harmadik tagja, a vitéz veterán katona, Artemius, kinek napsütötte barna homlokán mély barázdákat szántott az élet.

— Én nem csodálkozom öcsém szavain — szölt Gregorius. Rég megmondottam, hogy Julianusban kigyót nevel a császár és a birodalom saját kebelén. Együtt ültem

Nyiregyházáról.

Mennyire örültem, hogy Dessewffy-érem költözve egy parkirozott, szép tere látni, ha az ablakomhoz lépek. De örömöm az első tavasszal hervadt el. A bosszuságnak kikapadhatatlan forrása ez a kert. Télen vigasztalan látványt nyújt az óriási hómező; tavasszal kezdenék örülni, mikor a park bokrai a város gondozó kezére nem szorulva, a maguk friss életkedvében virággal borítják el az egész teret. Az idegen, aki ilyenkor a vasúttal jön, igazán szép benyomást nyer Nyiregyházáról. De siessen az idegen! Mert alig, hogy fel pattannak a bimbók, megnépesedik a térsasszonyoktól, gyermekektől és ott nem hagyunk egy-egy bokrot, míg teljesen meg nem koppasztották virágzó galyaitól. Kötővel, tárgoncával hordják. Én Istenem, mit tudnak vele csinálni? Felüzelik, vagy a jószág szereti? Aztán jön a nyár, a mi nyarunk, a Saharáéhoz hasonló. Ilyenkor menekülök a tere nyíló ablakoktól a mi kis kertünkbe és locsolok az egész háznéppel; kihúzzuk napjába háromszor is a kútát. Hadd szégyelje meg magát a város! De a város... a város — nem szégyeli meg magát.

De mégis tett valamit. Gyönyörű szürke karámmal kerítette be a parkot, melybe szemem mindig botlik egyet. Európának sok szép városát áttam, sok parkját megcsodáltam, de a szerető gondoskodásnak hasonló párjára nem akadtam. Megvigasztalt azonban az a tudat, hogy mi dez gyermekeink iránti gondoskodásból történt. Mert azt sok nagy városban láttam, hogy tornaeszközöket, homokdombokat helyeztek el a parkokban a gyermekek kedvéért. Ha e célból történt az intézkedés, úgy az teljes mértékben bevált. Addig is tele volt a park iskolakerülő gyermekekkel, csavargókkal s nem egy betörés tervét itt beszéltek meg — nem is beszélve a közérkölciségbe ütköző látványokról — hanem azóta a kedves fiataliságnak még keresettebb találkozó helye, hol nagyszerű mutatványokban részesít, különösen a cirkuszok itt időzése idején. Nincs az a voltige-, az a légtornász-, a kötél-táncos-mutatvány, mit kedves kicsinyeink a város gondoskodásából itt ne reprodukálnának.

Julianussal Libanius bölcselő lábánál. Egy alkalommal Libanius ragyogó szavával a birodalom nagyságáról beszélt. Szeme lángolt, szavai szebben csillogtak, mint estéknél a császárt gyönyörködtető iüjijáték bámulatosan változó csillagszíkrai. Mintha át akarta volna nézni az iskola tetőzetét, ihletett, ászellemült tekintettel nézett folyton fölfelé. Szava meg-meg csuklott, ajkai reszkettek. Róma ősi nagyságát rajzolta meg. Ragyogó ékesszólása a legnagyobb fokra szárnyalt, midőn valóságos dicsőítő himnuszt zengett Marcus Aureliusnak, a filozofus császárnak. Ekkor idegesen végig hordotta rajtuk átható tekintetét és Julianus felé fordulva így fejezte be beszédét: Ó ősi nagyság! a te napod fénye után epednek a mai silány kor sötét-ségében roskadozók! Vajha akadna még egy Marcus Aureliusunk!

Könnyezve szállt le emelvénnyéről és távozott. Mindnyájan összenéztünk. Gallus szólalt meg először:

— Minek nézi Libanius ezt a Marcus Aureliust? Nekünk nem kell az ő világossága! Nekünk Krisztus Urunk hozott világosságot!

— Ne pattogj, bátya! — szölt vissza Julianus mosolyogva. Libanius bölcsőbb, mint te. Hiszen Marcus Aurelianus a legbölcsőbb

Valódi francia
gummi áruk.

Sérvkötőket, hasköti-
ket, támgépeket, fer-
dülés elleni fűzőket
mérték szerint készít

Blumberg József

keztyü-, kötszer- és fűzőgyára; betegápo-
lási cikkek, orvosi műszerek nagy raktára

Nyiregyháza, katolikus parochia.

Külön próbaterem!

Illatszerek.
Piperecikkek.

Különb is a kerítés nem arra való, hogy a kapun járjanak be! A puha, száraz gyep addig is arra volt jó, hogy a Cáják díjnélküli birkózásához szőnyegül szolgáljon, hát még most, mikor pompás akadály-ugrásokkal lehet kereszteni száguldani rajta. Most jöttem haza Lussing-utca felől, ott még nem értek be az olajbogyók, de mi dicsekedhetünk vele, hogy itt már megkezdődött a szürete. Vidám gyermek-lacaj, gajropogás hirdeti idejét.

És vagyok e parknak réme, őre. Nem győzöm a szegény, ártatlan rendőrséggel fenyegetni az idegen vagyron rorgalóit és már a városból legalább is mezőrendőri fizetésre kaptam igényt, mikor a nyáron megpillantottam egy öreg honvédet, karján a város sáncával. Ahá, ez lesz hivatva átvenni tisztet — és én már a nyugalomba vonulásra gondoltam. De most kezdődött csak a pompás láték! Fűszálakkal csiklandozták a padon ülő keresztes harckőről álmodó fülét, majd vidám lacajjal alogatták a gyepen ugrálva a vakító öreget, szembekötösdit játsza vele. Egy-két hét múlva a gyermekek nagy sajnálkozásával ez üdvös intézményt be is szüntették.

Ne, de minek jöttem a város végére lakni! Ez itt már a közpon hoz ugyan messze esik, de elég közel ahhoz, hogy minden lebontott ház salakjának kifuvározása kevés pénzbe kerüljön. Nyiregyháza régi emlékeire sirni járhatok, mint Scipio Karthagó romjaira és ha a város még nagyon épül, úgy oly magas védbástya emelkedik házuink előtt, hogy a tetejére kell másznom, ha a külvilágot látni akarom és még akkor is csak a falakat látom, talán melyet csak a régi házak bacillusai és svábbogarái tesznek elevenné. Mondhatom, nem kellett volna a város végére jönnöm. Ott a pompás Kossuth-téri kert. S bizony gyönyörűségem telt benne. Szeretesen nyár jött az új ültetésre, de örömmel láttam, mily okosan használják fel a tüzoltó szivattyukat és a városi tüzoltók karját. Azok el nem rozsdálnak, ezek el nem ernyednek. De aztán a tüzoltók rájöttek, hogy ők a milánói hő és nem azért fizeti őket a város, hogy a növények szomszagságát oltsák. Nem tehetnek róla, hogy kivesztek a régi jó gyujtogatók és a nádfedeles házak, ők bizony kertet nem locsolnak. No de nem csak a

növényzet adja meg a táj szépségét, például a vadregényes Karszt-hegység. A kiállítás vendégeit fogadó város Vasuti-utcán felépített kösziklái egyszer csak a Kossuth-tér parkján pillantottuk meg. Hiába a homokos Nyiregyháza minden kő, drágakő. És hogy kő kövön maradjon, az utait is porond helyett kővel rakták ki.

Hanem majd széppé tesz ott mindent a Kossuth-szobor! Igen ám, ha szépen odaillik. De én úgy vettem észre, hogy a kivitelre szánt szobor más helyre volt szánva és oda illendő volt talán, ahova először pályázott. Az már egyszer kétségtelen dolog, hogy a szobornak a közelebb is eső városházával, nem pedig a templommal kell szembe nézni. A városházától tekintve szép is lesz, de a „Korona“ és a templom mellől egy nagy boglya kemencébe fogunk gyönyörködni — ez a Hungaria alakja — tövében egy leforrázott pulyka lapul meg — ez talán egy szárnyaszegett turul-madár vagy sas akar lenni — s a boglya kemence tetején egy kis cipó: a Hungaria feje. A berlini Sieges-Allée szobrai és csoportjai lehetnek hátrészükön elnagyolva, mert szorosan mögötte bokrok és fák képezik a háttérrel, de egy minden oldalról szabadon álló szobornak nem szabad, hogy fonákja legyen. Ennél szebb marad a Bessenyei szobra, habár emellett sem tudok szánakozás nélkül elmenni: „Ugyan szegény ember mit vétett, hogy egy gonosz varázsló ily kényelmetlen meredt pózba kényszeríti századokon át?! Ha olyan régi módi ember nem volna, azt hinném, hogy az előtte levő s kissé jobbra eső bódé rendeltetésén tünődik, mert bizony idegen városbeli, modern ember könnyen tévedésbe esne rendeltetését illetőleg. A kisvasut monumentális indóháza oly kerszetlen izléstelenséggel szerénytelenkedik ott, mintha csak úgy véletlenül pottyant volna oda a rohanó felhőkből. Városunk e büszkeségének fennállása óta is sok szép épülettel gazdagodott Nyiregyháza. Épülnek egymással vetekedve a bankok, takarékpénztárak. Gyönyörködésemből mindig egy kis keserűség is vegyül. Az ugynevezett „takarékpénztárak“ neve, az emberek takarékoságát, de prédaságát dokumentálja. A bankok és a nép gazdagodása egymással fordított arányban

áll. A bank azt jelenti, hogy van *egynehány* ember, akinek sok a felesleges pénze és hogy *nagyon sok* az olyan ember, akinek még a szükségesre is kölcsön kell kérni.

De félre a tréfával! Most megmutatja a város újra áldozatkészségét. Tervbe van az új színház és a kultur-palota építése. Jól meg kell gondolni: hogyan és hova? Nehogy tizenöt év múlva új színház építése váljék szükségessé. Mint hallom: a színházat újra a Deseffy-térre, a kultur-palotát a Károlyi-térre szánták, emezt a város két oldalról beépített téren. Csak ezt ne! E két rokon épület építését először is nem szabadna külön kezelni. Egyforma stílusban, egymással szembe, *szabadon* kellene épülniök. Hangsúlyoztam, hogy szabadon. A színháznál szükséges ez különösen a tűzbiztonság szempontjából, a kultur-palota pedig, mely elsősorban a muzeum céljait szolgálja, megkívánja a közbejárható, világos tereket. A szép, széles uttól megszakított tér, az említett szempontokból, mintha csak teremtve lett volna a két palota számára. Ne helyezték azonban őket mélyen a parkok közepébe, nincsen annyi szép épületünk, hogy csak egyet is elrejtethetnének beölkük, de ne is állítsák szépen glédába a Vasuti-utca házaival. Legszebbnek képzelem ez utcához közelebb, de kissé beljebb építve, hogy hely maradjon előtte egy kis szabad, parkirozott térnek, hol később esel egy szobor vagy művészies kut nyerhetne elhelyezést. Igaz, hogy így az épület részben elrejtene a parkot, de megfordítva talán nagyobb kár esnék.

Kritizálni könnyebb, mint alkotni. Dacára a tréfálkozásnak, mit jól esett magamnak megengedni, velem együtt bizonyára hálás Nyiregyháza minden lakosa a tanácsnak, szepitési törekvéseiért. És ha ez nem sikerül mindig teljesen, valószínűleg az anyagi eszközök hiányában keresendő az oka. Ha a közönségnek szép, gondozott parkokra és ilyen luxusokra van szüksége — hát tessék gondoskodjon róla maga is. Amint hogy — igaz is!

És egyelőre szinte félve áruolom el, hogy szeretnék kedvet csinálni a — „nyiregyházi szépségeti együlethez“. Majd még visszatérek itt rá. Gondolkozzanak rajta addig is azok, akiket érdekel!
Dohnálné Jóna Vilma.

császár volt. Aztán Krisztus világosságával nem valami nagyra lehetünk, mert hogy lehet az, hogy Atya Isten is van, Fiu Isten is van, Szentlélek Isten is van és még sincsenek istenek, hanem csak egy az Isten?

— Ne káromkodjál — öcsém, pattant fel Gallus, mire én is megjegyeztem, hogy a zsinat, melyen a világ legbölcsebb emberei jelentek meg, kimondotta, hogy egy az Isten három személyben.

— De a mi urunk, Constantius császár, kint okosabb embernek nem szabad lenni az egész birodalomban, azt mondja, hogy Ariának van igaza: Krisztus nem Isten! Melyikük mer ellene mondani a császárnak?! — Képzelt gúnyosan mosolyogva Julianus és napot toppantott a lábával.

A császár csak a püspökök elűzéséhez rokonnak lenyakaztatásához ért, — vissza Gallus elvörösödve.

— No hála a sánta Hephaisztosnak! Csak egy ebben veled eg etérthetek én is — mondta Julianus.

— Vágy nem nézhetük a marakodó és csúszkáló bátyjunkt becsémelő testvéreket, megkértem Gallus karját és félrehúztam: Hagyd meg az öcsédet, Gallus, hadd beszéljen; nekünk az ördög ámitó szavak egy válaszuk lehet: Credo!

Julianus olyan hatalmas hahótára fakadt, hogy szinte harsogott bele a terem.

— Csak kötekedik veled, Gallus, — szóltam az idősebbik testvért magammal vonva, de az uton Basilius barátomnak elárultam azt a fájó érzésemet, hogy nem tiszta kötekedés volt az és hogy rosszat jósolok erről a rejtélyes természetű ifjuról.

Caesarius és Artemius figyelemmel hallgatták Gregorius beszédét. Alig hagyta abba érdekes visszaemlékezését, kinyitott az ajtó s egy bájos arcú, sugár termetű leányka lépett be. Szép buzavirág szemei halványan csillogtak, szőke hajának gyönyörű, dus fodrai feloldva hullámoztak hosszú, díszes chitonján, mely egész testét befödte, csak két szalagos saruval áfűzött apró fehér lábai látszottak ki.

A fiatal leányka Gorgonia volt, Gregorius és Caesarius huga. Bájos mosollyal köszönté az öreg Artemiust, majd fürge kezeivel asztalt terített s prandiummal kedveskedett a tisztos vendégnek. Süteményt, friss fűgét és három serlegben vízzel kevert bort hordott föl s aztán szerényen Caesarius bátyja mellé húzódott.

— Jó az Isten! Gregorius, — vette fel újból a beszéd fonalát Caesarius. — S ha jönni kell a kornak, hogy ez a pogány üljön

a nyakunkra, türelemmel fogadjuk az isteni kéz sujtását, mert joggal sujt.

— Fájdalom, igazad van Caesarius! Nem lenne csoda, ha az Úr a vad Nero korát hozná vissza, hogy a keresztények újra hősi lelkek lennének, ne gyáva rabszolgák, kik a pogánynál is rosszabb, gyilkos, Krisztus istenségét tagadó Constantius császár előtt is hajlongani tudnak — szolt elkéseredetten Artemius, a veterán katona.

Caesarius találva érezte magát.

— Ne vádolj ily keményen jó öreg! Én azért, mert orvos vagyok az arianus császárnak, Krisztust még meg nem tagadom. Tudom, nem illik a hízog udvaroncokkal egy f dél alatt laknom, de állásomat nem hagyhatom ott. Épen Gregorius bátyám volt az, ki midőn egyszer már ott akartam hagyni az udvart, türelemre intett, mert annak a néhány embernek, ki a császár sok arianus és elég szép számu pogány udvari embere között az ősi hithez még hü maradt, nagy szüksége van az én személyemre, miután rám a császár kevés tudományom miatt még ad valamit — szolt Caesarius szomoruan.

— Isten mentsen, hogy téged is a gyáva, hittagadá udvaroncok sorába vegyelek, jó fiu! — röstelkedett az öreg Artemius.

— Aztán meg — folytatta Caesarius —

Telefon 145.

Legmegbízhatóbb bevásárlási forrás

Telefon 145.

Schneck Henrik divatáruháza,

Nyiregyháza, Kossuth Lajos-tér.

ahol a következő cikkek: pongyola, blouse, gyermekruhácska, fehérnemű, kalap, nyakkendő, zsebkendő, valamint a legizlésebb ruhakülönlegességek, kézimunkák és szőrmeárnk nagy választékban kaphatók.

A városi színház.

Egy nagy lépéssel közelebb jutott a megvalósulás felé színházunknak eddig függőben volt s többek részéről türelmetlenül sürgetett építési ügye. Mi a türelmes várakozók álláspontjára helyezkedtünk, miután tudtuk, hogy az előkészületek minden irányban megtétettek, még mielőtt egyesek, valószínűleg hajánál fogva felszínre hozták volna azt; — s íme most, hogy együtt vannak mindama adatok, melyek a kérdés alapos megvitatására s az érdemleges döntéshez elkerülhetetlenül szükségesek, — az arra illetékesek tanácskozásának asztalára kerül a mai napon. Ma délután 4 órára hívta össze városunk polgármestere a 20 tagból álló színházi bizottságot, kiegészítve ezt mérnökökkel s építészekkel. A bizottsági ülés egyedüli tárgya a színház építési ügyének megoldása.

Ez alkalomból időszerűnek tartjuk, hogy általánosságban véleményt nyilvánítsunk.

Két féle tervről beszélgetnek a közönség körében. Egy rész új színház mellett foglalt állást, — vannak azonban, kik a jelenlegi épületnek átalakításával is megelégednének.

Mi csakis új színház építése által tartjuk megoldhatónak a kérdést. Nyiregyháza-hoz ugy a lakosság száma, mint a kulturális fejlettség tekintetében hasonló városoknál az utóbbi időben történt színház építések költségeit s magának az épületnek befogadó képességét és berendezéseit ha mérlegeljük, aligha tévedünk, amikor egy bennünket minden irányban kielégítő új színházzal egyszer s mindenkorra járó kiadásokat 350000 — 400000 koronára tesszük. Ennek az összegnek keretében eleget tehetünk a köz- s tűzrendészeti követelményeknek, a kényelemnek s izlésnek is. Ezzel egy hosszú időre oldottuk meg a kérdést.

Ellenben a mostani színház strukturájánál, alakjánál fogva nem alkalmas az átalakításra, a magnagyobbításra. Igen sok pénz kellene abba befektetni, hogy csak némileg is kielégítse azokat a követelményeket, amelyeket nagyobb átalakítás mellett már

joggal állithatnánk fel s a megoldás mégis csak ideiglenes volna.

Új színház építése esetén számot tevő állami segélyre is számíthatunk, s egy modern színház mellett, annak mintegy természetesen bizonyos mértékű hosszabb téli szezon biztosíthatunk magunknak addig is, míg az állandó színház ideje, mint a város fejlődésével járó szükségesség be nem következik. Vita tárgyát képezi még az új színház elhelyezése is. Vannak kik jelenlegi helyén óhajtják, de nem kicsiny azoknak a száma sem, kik akár a Döseffy, akár a Károlyi parkban szeretnék látni.

Minkét részről hallunk megfontolandó érveket. De mert a mostani hely is elég nagy s park mellett fekszik, — azt tartjuk, — kár volna akár egyik, akár másik parkot beépíteni, a Széchenyi-ut felől eldugni. Minden város parkok létesítésére törekszik; sokszor nagy anyagi áldozatot hoz e céljának elérésére. Nyiregyháza csupán e két terének parkozására mintegy 40000 koronát áldozott; a visszafelé lépéshez volna hasonló most azt beépítéssel elrontani.

A színházi bizottság mai ülésében előreláthatólag állást foglalt mindkét irányban s oly sulyal, mely ugy a szakosztályokban, mint magában a képviselőtestületben is alapját fogja képezni az érdemleges döntésnek.

Nincs okunk kételkedni, hogy a döntés minden vonatkozásban kielégítő lesz.

Egy hölgy

ki szereti az egészséges bőrápolást és különösen a szepőkét elmulasztani, valamint lágy, bársonyos bőrt és hófehér arcot akar, csakis Bergmann & Co., Tetschen a/E.

STECKENPFERD

liliumtejszappannal (Steckenpferd védjegy) mosdik. Kapható minden gyógyszerár, droguéria és illatszerkereskedésben. Darabja 80 fillér

a pogányok közt is van igen sok jó ember, kiket Krisztus hitének megnyerni remélek, különösen a jó Vitalianus, az én leghívebb barátom.

— Ki az a Vitalianus? A nevét már többször hallottam emlegetni — kérdezte Artemius.

— A császár testőrszázadosa. Pogány, mert apjától tart; ha keresztény lenne, apjának megvetése kisérné. De hidd el, nem adnám ezt a pogány vitézt száz arianusért. A becsület és vitézség maga! Ha őt hitünknek megnyerhetem, többet használtam a császári udvarban, mint akárhol.

Gorgonia lesütötte buzavirág szeméit, elpirult és zavarában idegesen hajtogatta, gyürte Caesarius köpenyegének a csücskét. Vitalianusról ennyi jót még sohasem hallott és azt hitte eddig, hogy csak ő maga tartja Vitalianust a legjobbnak és a legszebbnek. Mert Gorgonia jól ismerte a testőrszázadost. A szép, deli ifju, mint Caesarius nőséges barátja elég sűrűn ellátogatott Gregorius szerény hajlékába.

Talán nem is egyedül a Gregorius és Caesarius kedvéért...

Gorgonia sejtette, hogy égő arcának váratlanul kipattant rózsáit észrevették és iparkodott a három férfit figyelmét magáról elterelni:

— Gregorius bátyám! ne feledkezzetek meg a prandiumról sem!

— Mikor az ember fontos dolgokról beszél hűgöm, — kötekedett Caesarius a pironkodó leánykával — bizony még a te süteményedről is megfeledkezik.

— Bátyádnak igaza van édesem, — erősítette az öreg Artemius s míg a jó ízű prandium elköltéséhez fogott, önkéntelenül el-elgyönyörködött a szép, szemérmes Gorgonián.

De az idő elhaladt s az öreg Artemius fölkel, megsimogatta Gorgonia szende szép

arcát s a vendéglátást megköszönve, sietetni kezdte Caesariust:

— Menjünk fiam! menjünk, mert nekem is a császárral lenne egy kis beszédem...

— Te a császárhoz mégysz? Csak nem akarsz talán te is beszégni? ingerkedett az öreg vitézzel Caesarius.

— Nem fiam, már beszegődtem, csak a regulát veszem most át tőle. Én is belesöpöpentem az udvarba, de csak erre a napra. Holnap már indulok vissza Egyiptomba. Ha már ennyit megmondtam, hát megmondom a többit is, pedig öreg embernek nem szép dolog dicsekednie; a császár egyiptomi kormányzóknak nevezett ki.

— Éljen, éljen — tapsolt örömeiben Gorgonia.

— Örülünk kitüntetéseden jó öreg vitéz — szólt Gregorius, — hosszú, fényes katonai pályád után természetesnek tartom a megérdemelt méltóságot.

— No én csodálkozom a nem várt szerencsén öcsém. Mert én nem vagyok arianus, meg nem is leszek. De örülni én is örülök, mert módomban lesz talán a császár által püspöki székéből elűzött nagy egyházfejedelem, Athanasiust visszahelyeztetni.

— Hát őt is számízte Constantius? Istenem! mennyi üldöztetést kell az igaznak szenvedniök! Ha a keresztény Constantius alatt ennyit szenved az egyház, mi váránk, ha Julianus jó? — szólt elérzékenyülve Gregorius, mialatt nehéz könnycseppet morszolt szét szemében.

— Vigasztalódjunk öcsém! Reméljük a legjobbat! Most pedig édes gyermekeim az Úr békéje legyen veletek! — szólt az öreg rokon s megölelve a két jó testvért: Gregoriust és Gorgoniát, bucsut vett a kedves hajléktól s Caesariussal együtt távozott.

Viezer József.

Tanügy.

Tanítók figyelmébe! Minthogy az ifjúsági könyvtárak könyvei — annyi kézen megfordulván — kellő óvatosság nélkül hordozó és terjesztői lehetnek egyes kóroknak és járványos betegségeknek, a ragályozás terjedésének megakadályozása végett az okt. min. ur elrendelte, hogy ott, ahol valamely ragályos betegség kitört, az ifjúsági könyvtár használatát a járvány tartamára felfüggesztessék: amely családban pedig a járványos betegség kórokozóját, az ifj. könyvtárból kivett kölcsönkönyvet visszahozataluk előtt, a tiszt. orvos közbenjöttével, megfelelő módon fertőtlenítenedők.

Ezen rendelkezés közegészségügyi fontosságára figyelmeztetem e tankerület tanítóit és tanítónőit.

Nyiregyháza, 1911. november 7-én.

Dr. Wilt György,
kir. tanfelügyelő.

A kisvárdai állami polgári iskola épületének helyreállítására a vallás- és közoktatásügyi mk. miniszter 427 korona 9 fillért utalványozott. Itt említjük meg, hogy a kisvárdai állami polgári fiúiskolába e tanév elején 66 növendék iratkozott be (2-ik, 3-ik és 4. osztály). Ezek közül 7 ref., 22 rk., 37 izr. vallásu.

Tanfelügyelők száma. A jövő évi költségvetés adatai szerint az 1912. évben Magyarországban 70 tanfelügyelője, 160 segéd-tanfelügyelője és 20 tanfelügyelő tollnoka lesz. Mivel e tollnoki állásokat előléptetés útján beszűntetik, ezeknek száma évről-évre fogy.

Polgári iskolai tanárok kerületi gyűlése.

November 6-án tartotta meg a polg. isk. tanárok „Tiszavidéki Köre“ V. közgyűlését.

A választmányi ülés után 1/411 órakor nyitotta meg Husz János elnök a közgyűlést. Megnyitójában általánosságban érintette a polgári iskola és tanárai jelenlegi helyzetét. Felhívta a hallgatóság figyelmét a tanügy terén felmerült két szélsőséges irányra és a kettő közötti középutat jelölte meg, amelyen haladva kell oktatásügyünket fejleszteni.

Ezek után üdvözölte a különböző testületek megjelent képviselőit és a város polgármesterének a szives fogadtatásért köszönetet mondott.

Az elnöki megnyitó után következett a titkári jelentés a lefolyt esztendőről.

Straka Goodor János tartotta ezután előadását Haeckel philosophiájáról, amelyben a haeckelizmus életrealizációját akarta bizonyítani. Domide I. (Szoboszló) és Gábel I. (Nagyvárad) foglalkoztak az előadás eszmemenetével. Majd Tas János felolvasta értekezését a modern nyelvek tanításáról, amelyet megszereztünk és egész terjedelmében leközlünk.

A közgyűlés utolsó pontja: az indítványok követték, amelyek után az elnök a gyűlést bezárta.

A városházáról a „Nagy-Korona“ vendéglőjébe vonultak, a hol a város társas ebédet adott a vendégek tiszteletére.

Az idegen nyelvek tanításáról.

Az utolsó évtizedek alatt minden téren megváltozott az emberek nézete. Bármerre is forduljunk, mindenütt nagy változások, átalakulások ötlenek szemünkbe.

Legfrappánsabb ezen átalakulás a társadalom fejlődésében a XIX. század elejétől napjainkig.

Ezen fejlődésnek megfelelőleg kell átalakulnia az egész paedagógiai és didaktikai rendszernek, ha azt akarjuk, hogy az emberiség minél gyorsabban hatadjon a boldogulás és tökéletesedés felé s minél hamarabb doljenek romba azok a választófalak, a melyek az egyes társadalmi osztályok és nemzetek között emelkednek.

Az emberiség eme végső céljától még nagyon messze vagyunk.

Vajjon mi ennek az oka?

A felelet nagyon könnyű. Semmi más, mint azon tény, hogy nem ismerjük egymást s még kevésbé ismerjük más nemzet gyermekeit. Önmagunkat azért nem ismerjük, mert a közös nyelv mellett az osztályonkénti csoportosulás észlelhető az egész országban — a legkisebb faluban s a legnagyobb városban. Nem törekszünk egymás megismerésére; hanem inkább kerüljük s kizsákmányoljuk egymást, amennyire lehet. Az idegen nemzetek fiával szemben még rosszabb a helyzet, miután nem ismerjük a nyelvüket s ennek ismerete nélkül pedig teljes lehetetlenség megismerni valaki lelkivilágát, szép és jó tulajdonságait, hogy azután lelkünkben a tisztelet, becsület és szeretet üssön tanyát.

A felelet első részeinek fejtegetésével ez alkalommal nem foglalkozom, miután előadásom tulajdonképeni tárgya a második részével függ össze.

A múltban, amikor a közlekedési eszközök még nagyon tökéletlenek voltak, nemcsak a különböző országok, hanem egy és ugyanazon ország különböző vidékeinek lakói sem érintkeztek egymással gyakran s így sohasem érezték azt, hogy szükségük lenne valamely idegen nyelv elsajátítására; de korunkban, amikor a technika óriási haladása következtében a társadalmi, tudományos, művészeti, kereskedelmi, ipari és politikai érintkezés a világ összes nepei között szédületes gyorsasággal fejlődött ki, mindenki érzi, — tekintet nélkül a nemzetre, amelyhez tartozik az illető, hogy idegen nyelvek tanulására egy tudományos, mint erkölcsi és anyagi szempontokból tekintve szükség van.

Nem részletezem tovább az idegen nyelv ismeret szükségességét, hanem megemlékszem az előbbi általános indokolással, mert hiszem, hogy minden művelt ember épen úgy tudja és érzi a nyelv ismeret szükségességét, mint én.

E helyett inkább áttérek a modern nyelvek jelenlegi tanítására.

Erre vonatkozó észrevételeimet, tapasztalataimat két csoportba foglalom össze, hogy az áttekintés annál könnyebb legyen.

Először foglalkozom azzal, hogy miképpen kellene tanítanunk az idegen nyelveket, hogy eredményt tudjunk felmutatni, hogy tanításunk célját elérjük; másodsorban felhívom a mélyen tisztelt hallgatóság figyelmét azon okokra, amelyek tanításunk eredményét illuzoriussá teszik.

Az idegen nyelvek tanításáról szóló, véglegesen megállapított módszerünk nincs.

Két áramlat küzd itt egymással. Az egyik még fiatal; a múlt században vetődött felszínre s rohamosan hódítja meg az idegen nyelv-tanítókat: ez a *direct módszer*; a másik a régi, amelynek származása a IV-ik századig, Dóvathusig vezethető vissza és ez: a *grammatikai módszer*.

Nálunk még mindig az utóbbi az uralkodó és általánosan elfogadott módszer s csak ujabban veszít némileg jelentőségéből, mivel a *direct módszer* hívei egyre szaporodnak s a grammatizálók tábora fogy; kezd összezsugorodni.

Miért hódít olyan gyorsan a *direct módszer* és mit is lehet vele elérni?

A kérdés első részére a *direct módszer* elért nagyszorú eredményekkel felelek; a másodikra pedig azt, hogy könnyedén megtanulhatunk segítségével valamely idegen nyelven beszélni és írni.

Előnyösei azt mondják, hogy nem egyéb, mint a telemennélküli szajkózás és a nyelv igazi ismeretére sohasem vezet.

Válaszunk ilyen meghatározásra nem lehet más, mint az, hogy az illetők nagyon maróak és kényelmesek, akik ezen módszer használatára és értéke igazi megismerésére sohasem törekedtek és ma sem törekednek, pedig tapasztalatból tudhatnák, hogy a régi tanítási módszer mellett növendékeiket valamely idegen nyelv szó- és írásbeli ismeretére nem taníthatják meg.

Állításom igazolására hivatkozom a középiskolát végzett ifjakra.

Vajjon miért szemlélhetjük e gyászos eredményt? Csak azért mert középiskoláinkban a conservatívok vannak túlsúlyban, akik körömszakadásig ragaszkodnak a régi rend-

szerekhez, szokásokhoz s minden újítástól fáznak, félnek és a latin régi tanítási módjának hatása alól nem tudnak szabadulni. Az élőnyelvtanárok már régen tisztában voltak a régi módszer alapján végzett munkájuk hiábavalóságával és egy jobb, helyesebb módszer megteremtésén fáradoztak. Munkásságuk eredménye a *direct módszer*, a mely alkalmazása óta eltelt rövid idő alatt elvitatlan eredményeket tud felmutatni, amelyek alkalmasak a nyelvtanok összes kifogásai megdöntésére.

A *direct módszer* hívei, akiket felettes hatóságaik legjobb tudások s meggyőződésük keresztülvitelében meg nem akadályoztak, alkalmazásával el is értek ilyen eredményeket.

Tas János.

HIREK.

Özv. Básthy Barnáné.

Ritka szép ünnep keretében győződhetett meg a nőegylet elnöknője a nyiregyházi közönség osztatlan ragaszkodásáról, tiszteletéről, mely a királyi kitüntetésnek egyuttal erkölcsi értéket is adott. Mert mit sem jelentő, hideg fém maradna az a kereszt, bárhonnan jött is, ha a közvélemény nem szentesítene a hozzáfűződő lényegét: a valódi és nem felújított érdem jutalmát.

Özv. Básthy Barnáné nyugodt lelkiismerettel és büszkén tűzheti mellére a keresztet. A város társadalmi vasárnap oly bensően, oly szeretettel nyilatkozott meg mellette, hogy ha önmagában talán föl is támadna a szerénység kételkedése: annak el kell hallgatnia a nagy közönség jól átértézt ítélete előtt.

Vagy Tibor gróf főispán reámutatott a kitüntetés átadó beszédében a jó tettek ama szakadatlan sorára, melynek végén azaz mostanig, ez a kitüntetés áll özv. Básthy Barnáné részére. De ezzel még nem szűnt meg minden. Hisz még egy beláthatatlan jövő áll előttünk, melyre a különböző küldöttségek beszélői mind a legjobbakat kívánták. Ugy is legyen! . . . Hisz ez a kitüntetés nem vonja el mindjárt gyámoltjaitól: a szegények-, nyomorgóktól az ő második anyjukat Özv. Básthy Barnáné nemes szíve ezután is a szükség enyhítéséről fog gondoskodni.

Szerettünk volna egy-két szegényt is ott látni az ünneplők sorában; hisz tulajdonképen nekik van csak joguk a nemes lelkű elnöknőhöz; — de talán jobb így, hogy elmaradtak. Az ünnepség őszinte megható kellett hogy legyen s volt is . . . Sok lett volna, ha még sirnunk is kellett volna . . . Vagy úgy még jobb lett volna?

Ki tudja? Egyedül a nagy Ég, melynek áldása kíséreljen minden igazán jótékony szívet, s majdan jutalmazzon minden őszintén érző nemes lelket!

— 1848. XX. t.-e. Tegnap előtt kezdtek meg a magyarországi evangélikus egyházak együttes közgyűlésüket a fővárosban. Az 1848. XX. t.-e. végrehajtásának kérdése szintén tárgyalás alá került s az e körül támadt vitában Geduiy Henrik püspök arra a következtetésre jutott, hogy ezentul sokkal erélyesebb fellépést tart szükségesnek. Ehhez az egész közgyűlés hozzájárult.

— Egy kis félreértés. Múlt havi 28-án megjelent számunk „Aki ki maradt” című kis híret — úgy halljuk — többen félre értették. Kötelességünknek tartjuk kijelenteni, hogy ezen híreink, *amint nem vhetett, úgy nem is akart semmit levonni Antal János kiváló érdemeiből*, amit különben ugyanazon számunkból is olvashatott bárki. A száraz tény megállapítása *nem is lehetett*, tehát *nem volt* semmi összefüggésben Antal János ünneplésével.

— Halálozás. Guttman Henrik, a város minden rétegében jól ismert kereskedő ma reggelre hirtelen — szívizületében — elhunyt. Halálát nagy kiterjedésű rokonság gyászolja.

— A szabolcsvármegyei fiók orvosszövetség t. tagjait felkérem, hogy az 1911-ik évre esedékes 6 korona tagsági díjukat mielőbb fizossék be.

Nyiregyháza, 1911. november havában.

Kartársi üdvözlettel:

Dr. Flegman Sándor,
pénztáros.

— Bemutató előadás. A kisvárdai műkedvelők egyesülete, mely ez év szeptember havában Kisvárdán azon célból alakult, hogy rendszeres műkedvelő előadások rendezése által a Kisvárdán (Ezt épen nem mondhatjuk. Corr.) és vidékén elhanyagolt kulturális állapotokon javítson, f. hó 19-én vasárnap este 8 órakor tartja meg a Nagyvendéglő színháztermében bemutató előadását. A tiszta jövedelmet könyvtárak és színházi díszletek javára fordítják. Az előadást tánc követi. A műsort próóg előzi meg, melynek szerzője Dömötör György a kisvárdaiak népszerű plébánosa.

— Felülvizsgálat. A könnyelműen eljátszott debreczeni—nyirbátori helyiérdekű vasut Hajdusámson és Nyirbátor közti vonalát e hó 22-én kezdik meg műszakilag felülvizsgálni a kereskedelmi miniszter sürgető rendelete folytán.

— Felesége után Megható, a lelket megkapó eset híret kapjuk — ha kissé késve is — Pócspariból. Plajner Ferenczné meghalt 80 éves korában. Hatvanöt évig élt együtt férjével, kit felesége halála lesújtott. Mikor a gyásznap haza érkezett a temetésről, akkora már az öreg, 85 éves Plajner is átadta lelkét az Égek Urának. Nem bírta soká az egyedüllétet.

— Jönnek a sorozások. Az 1911. évi ujonczási előmunkálatok megkezdődtek. Erre vonatkozólag Trak Géza közg. tanácsos, sorozó járási tisztviselő a következő hirdetményt bocsájtotta ki:

Hirdetmény.

Az 1912. évi ujonczösszeírásra vonatkozó munkálatok a városi katonai ügyosztálynál megkezdődtek.

Felhívom úgy a helybeli, valamint az idegen illetőségű de helyben tartózkodó 1890 és 1889 évben született hadköteleseket, hogy a városházán a katonai ügyosztályban az összeírási lajstromba leendő felvételük végett folyó hó végéig annyival is inkább jelentkezzenek, mert aki ezen jelentkezést elmulasztja, az 1889 évi VI. t.-c. 35 § értelmében 10 koronától 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén megfelelő szabadságvesztéssel fog büntettetni.

Az idegen illetőségű hadkötelesek kereztelévelük, munka- vagy cseléd-könyveiket, vagy utazási okmányjaikat, amelyből születési évük kitűnik, a jelentkezés alkalmával magukkal hozni kötelesek.

Nyiregyházán, 1911. november 8-án.

Trak Géza,

tanácsos, sorozási tisztviselő.

— Oda 800 korona. Ma reggelre kelve a meglepetések legrosszabika érte Goszmann Mór bórkereskedőt. Üzletét feltörve és 800 korona pénzüsszegnek hűlt helyét találta. Azonnal jelentést tett a rendőrségnek, mely azonban eddig nem tudta előállítani a tettest.

Legszebb ékszerek

13 próbás ezüstneműek, pontos órák, alkalmi ajándéktárgyak legolcsóbban

Sándor Rezső

elismert szolid ékszerész

Nyiregyházán, Városház u. 3. sz. a. kaphatók.

hatására, avagy esetleg mint állandó és biztos vevő a reális borkereskedelem szoliditásának kiépítésére hatni.

Meg vagyok róla győződve, hogy egy kellő terjedelmű és berendezkedésű borközpont nemcsak közvetlen közeli vidékünk-ről, de távolabbi szőlőink termését is falai közt fogja látni, ezzel kimentvén termelő közösségeiket a szüretkori eladás kényszerhelyzetéből, ami végeredményben csak 1-2 filléres általános áremelkedés esetében is vármegyénk nézve vázazrekre menő többletet jelent.

A borközpont létesítésére a kellő kínáló jobb alkalom valóban elérkezett, amennyiben gróf Serényi Béla földmivelségi miniszterünk Ónagyméltósága bortermelésünk föllendítése, illetve biztos megalapozása céljából tömeges államsegéllyel 10 ily borközpont felépítését vette tervbe. Ezek egynehányának helye még megjelölve nem lévén, csakis kötelelességét vélte egyesüleink akkor teljesíteni, amiképpen az erre nézve legilletékesebb ténnyel — mint a Sóstó-hegyközség és Nyiregyháza város vezető egyéniségeivel történt előzetes cselekvés alapján egyelőre — a mellőztetés veszélyét elkerülendő — kérvényt intézett földmivelségi kormányunkhoz ennek létesítése érdekében.

Mint hogy pedig az elmondottak alapján szőlőtermésünknek erre valóban szüksége van, ezt az adott körülmények között nemcsak kérni, de igényelni jogosult, meg vagyok győződve, hogy az eredmény biztosítása érdekében folytatandó actionkból minden érdekelt szívesen fogja részét kivenni.

Szikszay Sándor
gazd. egyes. titkár.

— Egyformán, igazságosan kaptok mind a ketten.

Erre meg Zsófikánál tört el a mécses. Hogy ő nem eszik kolbászt. Versenyt siránkozott már mind a két gyerek.

Eddig csak szóllan nézte Daruné a dolgot, hanem most már kivette a tálát meg a kanalat az ura kezéből.

— Ugyan János, hallja, mit mókázik már meglett ember létére ezekkel a gyámoltalan kis cselédekkel? Mit rikátja őket? Zsófi add azt a kolbászt; visszateszem. Oda adom a felét néked Zsuzsikám, ha kell. Itt van ni.

Erre aztán nem sirt többet senki. A két gyerek könnyein keresztül mosolyogva, vidáman eszegette a maga ételét. Az apjuk meg így szólalt meg nagy fejcsóválással:

— Szép dolog az a nagy egyenlőség. Hanem ha megpróbálkozik vele az ember, hát két gyámoltalan gyermekem már csúfot vall.

Az iskolából!

Bibliából felel a nebuló iszonyu drukkolás között. Nem nagyon ment a lecke. Káin és Ábelről volt szó. No de még is csak eljutott a végére. Kérde tőle ekkor a tanítója: „mond csak fiam, kinek is volt Ábel az előképe“.

— Jézusnak.

— Jól van és meg tudnád mondani, mennyiben?

— 1878-ban, volt a bölcs felelet.

Irodalom.

A Két Daru-testvér — tótul. Az Egeri Népkönyvtárnak ily című füzetét, melynek szerzője Krüston Endre érseki titkár, és amely a szociáldemokrata törekvésekkel szemben igen hasznos, meggyőző és élvezetes olvasmány, Párvy Sándor dr. szepesi püspök tót nyelvre fordította le, hogy azt a felvidék tótajku népe között terjeszthesse. Az e célra szánt példányokon kívül a püspök bizonyos nagyobb példányszámot, árusítás végett, az Egeri Egyházmegyei Irodalmi Egyesületnek ajándékozott. A Szivák József által sikerülten fordított tót nyelvű kiadás, melynek címe *Dvaja bratia Sivo novci, ép úgy, mint a magyar, Egerben*, a liceumi nyomdában kapható, füzetenkint 20 fillér, tömeges rendeléseknél 15 fillér árban. E jó olvasmánynak mindkét nyelvű kiadását nagyon ajánljuk a nép barátainak figyelmébe. Előfizetőink szerkesztőségünk útján is megszerezhetik.

Lapkiadótulajdonos a szerkesztőség.

Villanyvilágítási berendezéseket, villanyvilágítási felszereléseket, valamint magántelefon és villanyesengő bevezetéseket elvállal olcsón és teljes jótállás mellett

Herskovits Gyula elektro-technikai vállalata **Nyiregyháza,**

Széchenyi-tér.

Mérnöki látogatás és költségvetés díjmentes. ≡ Csillárok és égőtestek raktáron.

Szőlő-szakfelügyelet!

Elvállalom szőlők szakfelügyeletét tavasznyilástól a befedésig.

A szőlőtermés fokozása

című pályamunkám a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete irodalmi pályázatán pénzbéli honoráriumban részesült. Szerény feltételeimről megkeresésre készséggel nyújtok azonnali értesítést. Nyiregyháza Kiss Ernő-u. 36. sz.

Leveles János

nyugalmozott uradalmi szőlőintéző.

Aki gyomor-fájó, béltbeteg, étvágytalan, lesoványodáshoz hajlandós, használja a számos év óta jónak bizonyult **gyomor-ót, Schamann** gyógyszerész-től **Stöckerauban.**

Aki szabályozni és épségben tartani akarja jó emésztését, használja a **Schamann-féle** gyomorsót, tapasztalni fogja, hogy más szerek ellenében mily jól érzi magát.

Gyomorsó eltávolítja azonnal a fülösleges gyomorsavat és előmozdítja az emésztést. Egy doboz ára 1 korona 50 fillér.

Gyomorsó-pasztillák kényelmes s kellemes, ugyanazon hatást teszik, mint a gyomorsó. Ára tarsolyonként 3 phiolával, a 10 gyomorsó pasztillával K 1-50. Póstitai szétküldés legkevesebb 2 doboz megrendelésnél — utánvétellel —

SCHAMANN gyógyszerész

Stockerauban.

Kapható minden gyógyszerertárban.

NIGRIN

(Fernelndt)

alegjobb cipőkrém

Mindenütt kapható!

A bécsi vadászati kiállításon arany éremmel kitüntetve

MUSCHONG - BUZIÁSFÜRDŐ

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNY-VIZ.

Bakterium mentes

természetes ásványviz.

Údit, gyógyít. Vese és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurujainál, valamint huygkő és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. Orvosilag ajánlva. Főlerakat:

WASSERMANN SÁMUEL

fűszer-, liszt-, gyümölcs-, üveg- és porcellán nagykereskedő Nyiregyháza.

Telefonszám: 121.

Apróságok.

Borsó kolbásszal!

Mikor vacsorához ült a család, furcsa eset történt . . .

Amint Daruné behozza a vacsorát, János a kenyérszelés után kezébe veszi az étel meg a kanalat, hogy most majd ő ad a gyerekeknek. Borsó volt a tálban, füstölt kolbász rajta.

— Én csak a borsóból kérek, édes apám, szólalt meg Zsófi.

— Nekem meg csak kolbász kell, — mondja a Jancsi gyerek, mert én a borsót nem szeretem.

— Szereted, nem szereted, az a te bajod fiam. Egyformán kaptok mind a ketten. Érted? — vesze Zsófi itt a borsód. Ez meg a tiéd, kis fiam.

A Jancsi gyerek azonban a köszönöm szó helyett sirásban tört ki, hogy neki kolbászt adjanak borsó nélkül.

Korholta az apja egy darabig, de hogy megjuhászítsa, mégis odatett a tányérjára egy darab kolbászt — hanem egy másikat a Zsófiéira is.

A „Nyirvidéki Takarékpénztár Részvénytársaság“

pénztárosi állásra

pályázatot hirdet. — A megválasztott és óvadékot nyújtó pénztárosnak évi fizetése 2400 korona alapszabályszerű jutalékkal.

Nyiregyháza, 1911. november 19.

Az igazgatóság.

Könyvnyomda. Könyvkötészet.
Irodaszer nagyraktár.

Borbély Sámuel

Nyiregyháza, Városháza-palota.

Telefon 140.

Telefon 140.

Üzleti könyvek. Egy-
házi és gazdasági,
pénztári és jegyző-
könyvek nagy rak-
tára. Levélpapírok
óriási választékban.

Szállítások az egész megyében. Vidéki meg-
rendelések pontosan elintéztetnek. Jegyzői
és ügyvédi nyomtatványraktár.

KASZÁS GYÖRGY

épület- és díszműbádogos
NYIREGYHÁZA.

Kállay-u. 1. — Debreceni-u. 7.

Megnagyobbított és új gépekkel telje-
sen felszerelt műhelyében készít min-
den a bádogos szakba vágó munkát.

Versenyképes!

Épület és toronyfedések. Specialista
iskolai ivóviztartányokban.
Raktáron fürdőkádak, konyhaedények.

Olcsó ár!

Pontos kiszolgálás!

Vidéki megbízásokat azonnal elintéz.

Tahy utóda, Fehértói Béla

temetkezési intézete

Nyiregyháza, Vay Ádám-utca 5. Marsalkó-féle házban.

Telefonszám 247.

Telefonszám 247.

Ezúton hozom a n. é. közönség tudomására, hogy új helyiségemben
raktáramat tetemesen megnagyobbítottam; bármily rendű és rangú teme-
tést, hullaszállítást kegyeletteljes pontossággal, jutányos árban végzek.

Elvem a tisztességes verseny!!

Saját készítésű sirkoszoruk, műpálmák, szobadiszcokrok stb. stb.
kaphatók:

Olcsó árak!

KASSÁN VEGYEN,

ha eljegyzések, eskü-
vők, multságok, név-
napok, színházi ünne-
pések alkalmából

CSOKROT

akar beszerezni. Leg-
olcsóbb, legizlésebb,
legszebb

OROSZ ISTVÁNNÉ

élő- és művirág kereskedőnél

Kassán, Fő-u. 65. szám.

Telefon 4-53.

Telefon 4-53.

A szállított virág megérkezésükor ép
oly üde, mint volt előbb!

Nagy választék!!

a legújabb napernyőkben.

≡ Mesés olcsó árban ≡

Feuer Miksáné

férfi-, női- divat és rövidáru üzletében

Nyiregyházán, városház palota mellett

Bethlen (Szentmihályi)-u. oldal

Tiszta agyagból készült szép és jó

cserép, fali téglá

és legszebb

nyersfalazati téglá

csak a

Karczagi Agyagiparnál,

Karczagon szerezhető be, hol
egyes waggonrakományok is
megrendelhetők.

INGYEN!

kap egy pompás
hangverseny beszélő
gépet, ha 10 lemez
vásárol 20 forintért
de csakis

Wagner

a „Hangszer-
király” nál.
Budapest, József-
körút 15-ik szám.
Okvetlen kérjen le-
mejegyzéket.
Javitóműhely. Elő-
nyös lemezese.

Elsőrendű üdítő asztali és borvíz!

111.5 mtr mély-
ségből eredő

chemiai vizsgálat szerint
kristálytisza bakterium men-
tes, egészséges üdítő víznek
minősített, mely természe-
tes folyékony szénssavval
telítetik.

Megrendelések házhoz szállítatnak!

Gyár: Laktanya-sor 15. Telefon sz. 92.

Városi iroda Rákóczi-ut 4. Telefon sz. 242.

ÚJ FÉNYKÉPÉSZETI MŰTEREM.

MEGNYILT!

GLOVICZKY JÓZSEF
modern berendezésű
műterme Nyiregyhá-
zán. Zrinyi Ilona-u.
3. (Városház-utca)
Csengeri-ház.

BUTOR!

A legegyszerűbbtől a legválasztéko-
sabb izlésűig mindenféle fából. Kész
menyasszonyi berendezések, valamint
külön szobák, vagy egyes darabok
szolid ár és pontos kiszolgálás mellett
a legmegbízhatóbban kaphatók

Nyiregyháza.

Lefkovits Zsigmond

butorraktárában
Kossuth-tér (törvényszéki palota mellett).

Földbirtokosok figyelmébe!

A Franck Henrik Fiai-féle kassai pótkávégyár igazgatósága
a mezőgazdaságnak egy új ágát: a

cikória (katáng-gyökér-cichorium inthybus) termesztését

ajánlja kísérleti művelésre. A nyers anyag 3% súly levonással vétetik
át bérmentve **Csap**-ra szállítva és a gyárudvarban konstatált tiszta súly
értéke azonnal készpénzben kifizettetik.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a gyári igazgatóság.

Kassán, 1911. szept. hóban.

Franck Henrik Fiai.

**Fütyöl a szél,
Közelg a tél**

s ilyenkor mindenkinek
csak az jut eszébe, hogy
nincs párja

a Papp Géza-féle

**rumnak, teának,
teasüteménynek.**

Kapható:

Zrinyi Ilona-utcai üzletében.

Szőlő-oltványok.

szőlőveszők és Gleditschia (élő kerítés-
alkalmas) csemeték beszerzésére leg-
előnyben ajánljuk a legjobb hírnevű-
nek örvendő

SÁNDOR FIA szőlőtelepét Bihardiószegen.

A saját érdekét tartja szem előtt, úgy
egyén addig oltványt, vagy vesszőt,
amint a fenti cég nagy képes árjegyzékét
kérte: ingyen és bérmentve. Ezen
árjegyzék minden szőlőbirtokost érde-
kes tartalmánál fogva. **Olcsó ár**
és **fontoskiszolgálás! Számtalan elismerő**
levelek. — A tisztelt érdeklődők a telep
figyelemtekintésére szívesen láttatnak.

Kitünő minőségű hegyi borokat mez-
vételre ajánl magánfogyasz-
tók, mint koresmáros, vendéglős s bor
kereskedőknek kicsinyben és nagyban

GYEBNÁR ANTAL okl. szőlész,

Nagylócz (Nógrádmegye). É. deklődőknek
díjmentes felvilágosítás. Ugyancsak nagy-
mennyiségű 1 éves gyökeres hazai és ame-
rikai **szőlővesző** is kerül eladásra.

A Nyiregyházi Takarékpénztár-Egyesület most
épülő bérházának I. és II. emeletén lévő

utcai és udvari lakások,

valamint a Vay Adám-utcára néző oldalon több

bolthelyiség

1912. év május hó elsejére

kiadóok.

A feltételek a Takarékpénztár-Egyesület Igaz-
gatóságánál a délutáni órákban tudhatók meg.

Kötőgépek!

Ujdonság háztartási és ipari célokra. Kényelmes

részletfizetésre

is kapható. Kérjen árjegyzéket. Tanítás Budapesten ingyen.

Fogl József Lajos
műgépész, Budapest, VI., Aradi-u. 11.

Kovács Gyula

műbutorgyáros Debrecen,
butorcsarnokát Hunyadi-
utca 17. szám alól

a Csapó és Piac-utca sarokra

(Takarék és Hitelintézet
Részvénytársaság első
emeletére) helyezte át.

Kizárólag női cipők

különlegességi raktára.

Marschall Budapest,

Bécsi-utca 2. Fővárosi színházak
szállítója. Árjegyzék ingyen!

KINCSET ÉR

a **TORDY**-féle

Hollandi 3 király tea,

mivel nemcsak hashajtó, hanem egyúttal
étvágyjavító, gyomortisztító, emésztést elő-
segítő, bélműködést szabályozó, nemkül-
önben a legmakacsabb gyomorbajon is
segít. — Csomagja (kbl 10—12-
szeri használatra) gyógytárban 50 fillér.

Készítő:

Tordy Gy. okl. gyógyszerész
Budapest, Üllői-ut 89-ik szám.

BUTOR!

Hálók, ebédlők, uri szobák, zongorák, teljes
szálloda, vendéglő, kávéház és fürdőberen-
dezésektől még sohanem létezett rendkívüli
előnyös fizetési feltételek mellett szállítunk
helyben és vidékre. Nagy butoralbum 1 kor.

Modern Lakberendezési Vállalat

Budapest, IV., Gerlóczy-utca 7/v.
= Központi városháza mellett. =

391—1911. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881.
évi LX. t.-c. 102. § a értelmében ezennel
közhírré teszi, hogy a miskolci kir. járás-
bírósnak 1911. évi Sp. V. 52/4. számú
végzése következtében dr. Lichtenstein Izidor
ügyvéd által képviselt Pick Jakab javára
544 korona 90 fillér s járulékaik erejéig foga-
natosított végrehajtás útján lefoglalt és 637
koronára becsült következő ingóságok, u. m.:
különböző házbutorok nyilvános árverésen
eladtnak.

Mely árverésnek a tiszalöki kir. járás-
bírósnak 1911. évi V. 183. számú végzése
folytán 544 korona 90 fillér tökekövetelés,
ennek 1911. évi március hó 17. napjától
járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig bírói-
lag már megállapított költségek erejéig Tisza-
dobon alperes lakásán leendő megtartására
1911. évi november hó 21. napjának dél-
előtti 1/2 12 órája határidőül kitévetik és
ahhoz a venni szándékozók ezennel oly meg-
jegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett
ingóságok hivatnak meg, hogy az 1881. évi LX.
t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet igéro-
nek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingosá-
gokat mások is le- és felülfoglaltatták és
azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen
árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a ér-
telmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Tiszalökön, 1911. évi november hó
8. napján.

Szücsy Béla

kir. bir. végrehajtó.

Ha

Ön

gyári munka helyett

csinos

tartós és olcsó cipőt akar viselni, más-
kép el nem éri, csak ha

mindig

Lakatos Lajosnál

(Kossuth-tér) vásárol, — ki nem hir-
deti, hogy

nincs többé fájós láb

s emellett gyári árut ad el, — hanem
ő maga, mérték után készíti a cipőket,
a legkitógástalanabb kivitelben.

KÖHÖCÉS

rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RÉTHY-féle
pemetefü cukorkáknál!

Vásárlásoknál azonban vigyázzunk és határozottan
RÉTHY-félét kérjük, mivel sok haszontalan
utánzata van. Az eredetinek minden egyes darab-
ján rajta van a **RÉTHY** név.

Egy doboz ára **60 fill.** Mindenütt kapható.

Nyiregyháza legnagyobb választéku butoráruháza

Alapítva 1903.

Pazonyi-utca 10. sz.

Üzletem kibővítése alkalmával teljesen ujonnan a legdivatosabb kivi-
telü butorokkal berendeztem a fővárosi minta szerint, állandóan raktáron tar-
tok fényezett kőris, cseresznye, jávor, citrom, paliszánder, malagóni és más
különböző anyagokból készült részben saját készítményü háló, ebédlő,
uri és női szalon berendezéseket, vas, félréz és egész réz háló és vendég-
szoba berendezéseket, ugyszintén egyszerűbb, de jó kivitelü matt butorokat
(tömör fából is) stb. stb. itt fel nem sorolható de raktáron levő különféle
butorokat is utólérhetetlen olcsó árban árusítok.

Tisztelettel

Glück Jenő

Üzletem szombat és izr. ünnepnapokon zárva.

Raktáron állandóan 200 különféle lak berendezés található.

ZÁLOGHÁZ MEGNYITÁS!

A Kereskedők és Iparosok Hitelszövetkezete Bethlen-utca (Szent-
mihályi) 2. iskola épületében kizárólag

kölcsönintézetét megnyitotta.

Kölcsönöket nyújt ékszerekre, arany- és ezüst tárgyakra és egyéb ipari készit-
ményekre. Raktárában iparosok és kereskedőktől árukat beraktároz és előnyös
kölcsönöket nyújt.